

NOG NOOIT
verteld

MARIA (52)

‘Echt álles moest om haar draaien’

Maria groeide op bij een moeder met een narcistische persoonlijkheidsstoornis. “Had ik maar geweten dat het niet aan mij lag.”

“Mama liegt niet,” zei mijn vader altijd, toen ik klein was en hij me straf gaf om iets wat ik volgens mijn moeder had gedaan. Dan protesteerde ik niet, zat gewoon mijn straf uit. Maar ik wist dat het niet klopte. Mijn moeder nam de waarheid juist helemaal niet nauw. Ze vertelde mijn vader dingen over mij die ik niet had gedaan. Ook hoorde ik haar liegen tegen anderen. Waarom ze dat deed, begreep ik niet. Er waren nog veel meer dingen die ik niet begreep. Waarom ze heel aardig tegen mij was in gezelschap van anderen, bijvoorbeeld,

maar me negeerde als we alleen waren. Waarom ze me altijd zo in verwarring bracht, door de ene dag dingen te zeggen die ze de volgende dag weer ontken- de. En waarom ze het niet leek te verdragen als ik aandacht nodig had. Zo mocht ik niet ziek zijn, die keer dat ik de ziekte van Pfeiffer had. Ik weet nog dat de huisarts opbelde om de uitslag door te geven. Mijn moeder dacht dat het telefoontje voor haar was; ze was zelf na- melijk veel ziek. Met ogen die vuurspuwden gaf ze de hoorn aan mij. De volgende dag volgden er restricties. Ik moest me gewoon aan- kleden en ik mocht geen ziekenbezoek ontvangen. Ondertussen hunkerde ik naar moederliefde. Maar het leek wel alsof ik er niet

toe deed, geen bestaans- recht had. Zo kreeg ik goedkope meubels toen we in ons nieuwe huis trokken, dat verder prach- tig werd ingericht. Toen we een vliegreis maakten, vlogen mijn ouders first class, ik zat economy class. Dit straalde voor mij elke keer weer uit: jij telt niet mee. Mijn vader kwam wel voor me op trouwens, zo goed als hij kon. Maar mijn moeder was erg overheer- send. Ze wilde altijd in het middelpunt staan. Als er iets belangrijks was, een begrafenis, mijn school- examen, werd ze onver- klaarbaar ziek. Echt alles moest altijd om haar draai- en. Zelfs toen ik een vriendje kreeg. Ik had een nette jongen ontmoet, iemand op wie mijn ouders onmogelijk commentaar konden hebben. Tot mijn moeder boos werd omdat hij bloemen voor mij had

meegenomen en niet voor haar. Er volgden meer inci- denten en de relatie ging uit. Beter, zei mijn vader: mijn moeder had gemerkt dat mijn vriend op oudere vrouwen viel; ook op haar.”

Waardering

“Het was fijn maar ook verwarrend dat de buiten- wereld heel anders was. Daar waren mensen aardig, voorspelbaar en kreeg ik niet altijd kritiek. Sterker nog: toen ik het huis uit ging en ging werken, kreeg ik zelfs veel waardering. Mensen vonden mij capabel, bewonderden de souplesse waarmee ik problemen kon oplossen. Het was een vreemde erva- ring om energie in iets te steken en die vervolgens ook terug te krijgen. Ondanks dat bleef ik erg onzeker en kampte ik met faalangst. Maar mijn leven werd steeds mooier, zeker toen ik de liefde vond. Samen kregen we een zoon. Ook vond ik een oplossing voor mijn chronische gezondheids- klachten. Die waren altijd weggewuifd, maar mijn man nam ze wél serieus en zorgde ervoor dat ik bij een goede specialist terecht- kwam. Ondertussen

probeerde ik de band met mijn moeder te verbeteren. Ik bleef haar opzoeken, vooral voor mijn vader. Ik hield veel van hem. Het contact met mijn moe- der bleef problematisch. Ik merkte steeds meer dat het me geen goed deed. Ook mijn lichamelijke klachten vlamden altijd weer op als ik haar had gezien. Zij zat nog altijd in ‘die andere wereld’ en tien jaar geleden ben ik er met een goede vriend voor gaan zitten. We hebben zorgvul- dig de DSM-V doorgespit, het handboek waarin alle psychiatrische stoornissen zijn opgenomen. We zijn erg kritisch geweest, maar het was overduidelijk: mijn moeder heeft een narcistische persoonlijk- heidsstoornis. Ik herkende echt alles. Haar gebrek aan empathie, haar jaloezie, haar superioriteitsgevoe- lens. Haar wisselende stemmingen. Het liegen en bedriegen. En het zogenoemde gaslighting: tegenstrijdige dingen zeg- gen en eerdere uitspraken glashard ontkennen. Alles klopte. Er viel een enorme last van mijn schouders. Het was níét mijn schuld. Eindelijk begreep ik mijn jeugd. Maar ook alle klach- ten die ik nog altijd heb, zoals faalangst. Opgroeien bij een moeder met NPS

‘Ik hunkerde naar moederliefde. Maar het leek of ik geen bestaans- recht had’

staat voor geestelijke en lichamelijke verwaarlozing en dat laat sporen na.”

Uit mijn leven

“Op dit moment heb ik mijn moeder al jaren niet meer gezien. Na de dood van mijn vader liet ze me via haar notaris weten dat ze geen contact meer wilde en dat ik het graf van mijn vader niet meer mocht bezoeken. Daar heeft ze zelf een heel ander verhaal van gemaakt, weet ik via via. Maar daar maak ik me niet druk om; het is goed dat ze uit mijn leven is. Toch blijft het pijnlijk: het besef dat ik nooit een echte moeder heb gehad. Had ik maar veel eerder geweten dat het niet aan mij lag. Dat mijn moeder gewoon niet in staat was om liefde te geven. Dat had me zo veel verdriet kunnen besparen. Daarom heb ik een boek geschreven om

anderen met een soortge- lijke jeugd herkenning te bieden – en om jongeren in een dergelijke situatie duidelijk te maken: er iets niets mis met jou, maar alles met je ouder. En om te zeggen: bevrijd je, maak je los. Ik vond het moeilijk om te schrijven, om weer af te dalen naar mijn jeugd en alles te herbeleven. Maar als ik positieve reac- ties ontvang, van mensen die zich eindelijk erkend voelen, ben ik heel blij dat ik het heb gedaan.”

Mama liegt niet! - Het indringende verhaal van een meisje dat opgroeit met een moeder met een persoonlijkheidsstoornis, Maria René, uitgeverij Boekengilde B.V., mei 2020.

OOK (ANONIEM) EEN GEHEIM DELEN? ER WORDT INTEGER EN VERTROUWELIJK MET JE BERICHT OMGEGAAN. MAIL NAAR LYDIA VAN DER WEIDE: REDACTIE@MARGRIET.NL.

tekst: Lydia van der Weide.